

V Bruseli 3. októbra 2025
(OR. en)

13391/25

ENV 914
CLIMA 380

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Environmentálne aspekty Európskeho oceánskeho paktu: zachovanie morskej biodiverzity – výmena názorov

1. Komisia 5. júna 2025 predložila oznámenie o Európskom oceánskom pakte¹. Uvedený pakt predstavuje komplexnú stratégiu na lepšiu ochranu oceánov, podporu prosperujúceho modrého hospodárstva a podporu dobrých životných podmienok ľudí žijúcich v pobrežných oblastiach. Jednou zo šiestich priorít tohto paktu je ochrana a obnova zdravia oceánov.
2. S cieľom upriamiť výmenu názorov na Európsky oceánsky pakt na nadchádzajúcom zasadnutí Rady pre životné prostredie, ktoré sa uskutoční 21. októbra 2025, predsedníctvo pripravilo podkladový dokument a dve otázky, ktoré sa uvádzajú v prílohe k tejto poznámke.
3. Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby podkladový dokument predsedníctva vzal na vedomie a postúpil ho Rade na účely uvedenej výmeny názorov.

¹ 9876/25 – COM(2025) 281 final.

Environmentálne aspekty Európskeho oceánskeho paktu: zachovanie morskej biodiverzity

– výmena názorov –

Podkladový dokument predsedníctva s otázkami pre ministrov

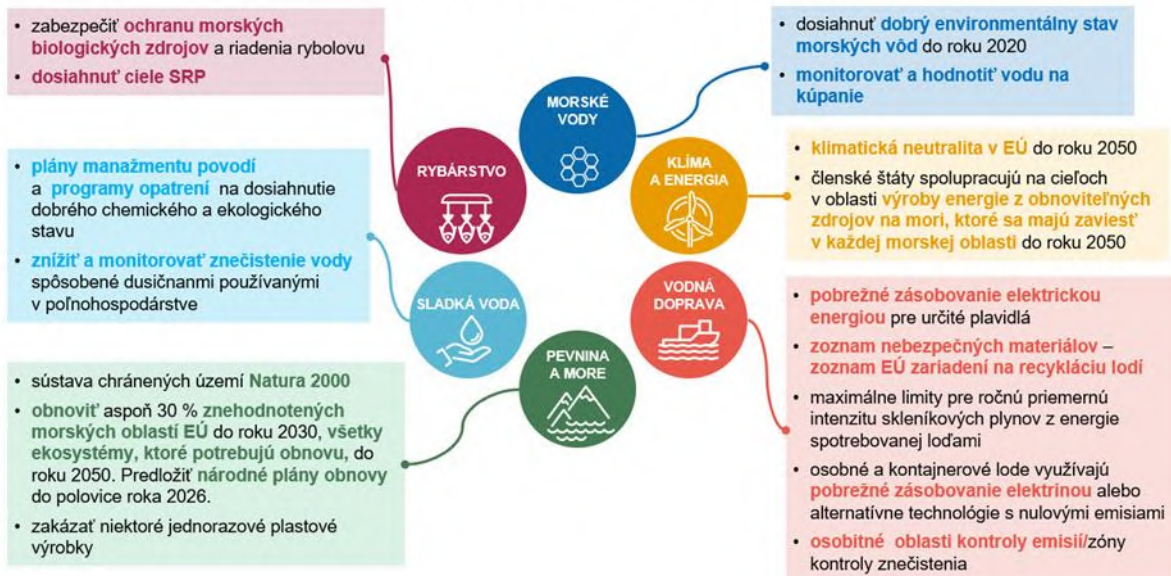
Oceány a moria sú kľúčové pre život na Zemi, prosperitu, konkurencieschopnosť, bezpečnosť a udržateľnú budúcnosť. Morské prostredie sa však zhoršuje v dôsledku kumulatívnych účinkov zmeny klímy, znečisťovania a nadmerného využívania morských zdrojov. Tieto tlaky ešte viac znásobujú iné činnosti a rastúce hrozby.

Komisia s cieľom riešiť tieto výzvy 5. júna 2025 predložila oznámenie o Európskom oceánskom pakte. Uvedeným paktom sa zavádza nová vízia únie oceánov, ktorá sa opiera o silnejší rámec správy s cieľom zabezpečiť zosúladenie opatrení týkajúcich sa našich oceánov a zabezpečiť lepšie vykonávanie právnych predpisov EÚ, ako aj záväzných a ambiciózných cieľov v oblasti ochrany oceánov a udržateľného riadenia. Komisia okrem uvedeného paktu predstavila aj stratégiu pre odolnosť v oblasti vody.

Po prvýkrát sa vo všetkých oblastiach politiky a odvetviach poskytuje holistický prístup. V pakte sa stanovuje šesť priorít: 1. ochrana a obnova zdravia oceánov, 2. zvyšovanie udržateľnej konkurencieschopnosti modrého hospodárstva, 3. podpora pobrežných, ostrovných komunít a najvzdialenejších regiónov, 4. rozvoj výskumu, znalostí, zručností a inovácií v oblasti oceánov, 5. posilňovanie námornej bezpečnosti a obrany ako nevyhnutného predpokladu a 6. posilňovanie diplomacie EÚ zameranej na oceány a medzinárodnej správy oceánov založenej na pravidlách.

Zložitý vzájomný vzťah medzi cieľmi týkajúcimi sa oceánov v rôznych oblastiach politiky a odvetviach je znázornený nižšie (pozri stranu 2 paktu):

CIELE TÝKAJÚCE SA OCEÁNOV V PRÁVNYCH PREDPISOCH A POLITIKE EÚ – výber

Kapitola 2 paktu sa osobitne zameriava na integrovaný prístup k zdraviu a udržateľnosti oceánov, ktorý sa nezaobrá len ochranou a obnovou morského života a základných ekosystémových služieb oceánov, ale zahŕňa aj úlohu oceánov ako spojenca v boji proti zmene klímy. Zdôrazňuje sa podpora udržateľného riadenia morských činností a boj proti znečisťovaniu morí a sladkých vôd prostredníctvom prístupu „od zdroja do mora“.

V uvedenom pakte sa takisto zdôrazňuje význam ekosystémového prístupu k riadeniu morských činností, ako sa uvádza v rámcovej smernici o morskej stratégii, a skutočnosť, že na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu sú potrebné ďalšie kroky. Komisia takisto plánuje revíziu rámcovej smernice o morskej stratégii s cieľom urýchliť pokrok.

V uvedenom pakte sa uznáva, že morské a pobrežné ekosystémy čelia významným hrozbám znečistenia vrátane živín z činností na pevnine a na mori. Komisia má s cieľom riešiť zdroje znečisťovania z pozemných zdrojov v úmysle posilniť aj prístup „od zdroja do mora“ prostredníctvom stratégie pre odolnosť v oblasti vody a podporovať pobrežné komunity v boji proti znečisťovaniu pozemných zdrojov, pričom uznáva ich úlohu ako strážcov medzi znečisťovaním pôdy a degradáciou morských ekosystémov.

Morské biotopy a kultúrne dedičstvo – od oblastí porastených morskou trávou až po mangrovové porasty – sú naďalej pod tlakom ľudskej činnosti na pevnine a na mori, čím sa zintenzívňujú vplyvy zmeny klímy. V uvedenom pakte sa navrhujú opatrenia založené na štyroch hlavných zásadách:

1. prístup k znečisťovaniu „od zdroja do mora“; 2. zásada predbežnej opatrnosti; 3. vedecky podložená tvorba politiky a 4. ekosystémový prístup. Jeho cieľom je dosiahnuť väčšiu súdržnosť vo všetkých príslušných odvetviach.

Uvedený pakt tiež uznáva rastúci tlak námorných činností, ako je výroba energie na mori, rybolov a akvakultúra, lodná doprava, cestovný ruch a rekreácia. Obnovou ekosystémov a biodiverzity sa môže zároveň pomôcť zmierneniu zmeny klímy posilnením prirodzenej kapacity oceánov na zachytávanie uhlíka.

Napriek zlepšeniam v niektorých oblastiach sa v žiadnych z európskych morských vôd nedosiahol dobrý environmentálny stav. Okrem toho, napriek kľúčovej úlohe dobre prepojených a účinne spravovaných chránených morských oblastí ako prostriedku na ochranu a obnovu ekosystémov a potravinových sietí sa v súčasnosti považuje za chránených len 12,3 % vôd EÚ. Cieľ Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu chrániť 30 % oceánov do roku 2030 a cieľ prísnej ochrany 10 % morí EÚ do roku 2030 stanovený v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 ešte neboli dosiahnuté. Zlepšenie a udržanie zdravia oceánov si preto bude vyžadovať inovácie, spoluprácu a angažovanosť vo všetkých odvetviach – na miestnej, európskej a celosvetovej úrovni.

V tejto súvislosti má globálna dohoda o biodiverzite v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci (ďalej len „dohoda o BBNJ“) potenciál na významný pozitívny vývoj v oblasti ochrany morského prostredia s možnosťou, aby si národy vytvorili rozsiahle chránené morské oblasti na širom mori – zahŕňajúce dve tretiny našich oceánov. V septembri dosiahla dohoda o BBNJ požadovaných 60 ratifikácií, a preto nadobudne platnosť v januári 2026. Ratifikácia zo strany všetkých členských štátov EÚ, ako aj úplné a účinné vykonávanie sú teraz nevyhnutné na zabezpečenie morských ekosystémov na celom svete, ale aj na udržanie globálneho vedúceho postavenia a ambícií EÚ v oblasti správy oceánov.

Otázky pre ministrov

Ministri sa vyzývajú, aby si vymenili názory na tieto otázky:

1. Čo považujete za hlavné výzvy a prekážky pri zabezpečovaní dobrého environmentálneho stavu našich oceánov? Aké kľúčové nástroje v tejto súvislosti chýbajú?
 2. Ktoré prvky rámcovej smernice o morskej stratégii by ste chceli upraviť – a ako – s cieľom čo najlepšie pomôcť pri vykonávaní vízie oceánskeho paktu?
-